

РОЗДІЛ 1

МОТОРОШНІ ЛЮДИ

*Нам не потрібно бути тими, ким ми були раніше.
Бог бачить, ким ми стаємо — ми стаємо любов'ю.*

Ми з друзями завершили свій день у ресторані та відвезли фургон без вікон назад в аеропорт. До прокату автомобілів ми під'їхали злегка пошарпаними, і охоронець витріщився на нас із подивом. «Ми його таким і брали», — незворушно сказав я, передав йому ключі й пішов геть. Я почувався, як герой фільму, який кидає через плече запалений сірник і за його спиною вибухає автомобіль. Порада професіонала: якщо кидатимете сірник, не озирайтеся, щоб подивитися на вибух. Інакше зіпсуєте момент.

Я був засмучений, що нас обікрали, але вирішив, що все налагодиться. Однак дечого я тоді не усвідомлював: без посвідчення особи сісти в літак і повернутися додому непросто. Я відстояв чергу на перевірку документів, і працівник в уніформі попросив мене показати квиток і паспорт. Я засунув руки в кишені й повністю вивернув їх. Там було порожньо. Я стелю плечима й сказав: «Розумієте, у мене все вкрали.

Багаж, гаманець, узагалі все». Я почувався, як персонаж пригодницьких романів Джейсон Борн.

Співробітник служби безпеки не належав до категорії співчутливих людей. Я міг його зрозуміти. Він просто виконував свою роботу. Спитав, чи можу якимось довести, хто я такий. Я похитав головою, а потім раптово згадав, що недавно в мене вийшла книжка. Ми пошукали її в інтернеті, але я забув, що на обкладинці немає нічого, окрім повітряних кульок. (У той момент я залишив собі подумки нагадування на майбутнє, щоб розмістити на обкладинці нової книжки свою величезну фотографію. Однак згодом відмовився від цієї ідеї, коли побачив, який вигляд має моє обличчя на ній.)

У зв'язку з усім цим постало запитання, яке останнім часом не давало мені спокою. *Як нам довести, хто ми?* Я маю на увазі не ім'я, яке записане в нас у посвідченні водія. Не те, що говорить про нас наша кар'єра, і не ту особу, якою нас вважають або якою ми хочемо, щоб нас вважали. Ісус багато говорив зі своїми друзями про те, як ми повинні визначати себе. Він сказав: річ не в тому, що ми називаємо себе віруючими, і не в добрих вчинках, які сподіваємося колись зробити. Зовсім ні. Ісус сказав, що нас визначає лише наша любов до людей. Хочеться вірити, що існують інші варіанти, але їх немає. Любов — це не те, що з нами трапляється. Любов — це те, чим ми стаємо.

Легко любити добрих, приємних, скромних людей. А як же інакше? Саме їх я й любив майже все своє життя. І оскільки обирав людей, яких легко любити, мені здавалося, що я досяг у цій справі значних висот. Ці люди були такі добрі та щедрі, що ніколи не забували подякувати мені за любов до них. Однак згодом я усвідомив, що все життя уникав

людей, яких не розумію, а з ними й тих, які живуть інакше, ніж я. Поясню чому. Деякі з них буквально жахали мене. Зрозуміло, я був із ними ввічливий, але, на жаль, мушу визнати, завжди уникав тих людей, яким присвятив своє життя Ісус. Бог хотів, щоб ми не просто дарували та отримували любов. Ми мали *стати любов'ю*. Люди, які стають любов'ю, бачать красу в інших, навіть коли ті дуже переконливо ховаються за відразливими масками. Ось як можна коротко викласти все, що Ісус казав своїм друзям: Він хоче, щоб ми любили всіх і завжди, та водночас почати варто саме з тих, хто нас жахає. Правда в тому, що ми, мабуть, лякаємо їх не менше, ніж вони нас.

Чи є люди, від яких варто триматися подалі? Авжеж. І в моєму житті, й у вашому є небезпечні токсичні люди, які з насолодою сіють навколо себе хаос і розбрат. Бог наділив нас даром розсудливості, тому користуймося ним у своєму житті. Але Він також наділив нас любов'ю, розумінням і добротою, а також здатністю прощати, силу якої ми доволі часто не застосовуємо на повну. Справедливо судити про людей — не те саме, що засуджувати їх. Хитрість полягає в тому, щоб частіше робити перше й рідше — друге.

Ось що я дізнався про любов: перш ніж полюбити людей, з якими важко, доведеться впоратися зі своїми страхами. Нерідко, зустрівши людину, від якої волосся стає дибки, я відразу ж відгороджуюся від неї. Зі своїх слів і думок я створюю між нами бар'єр. Це мій спосіб захиститися. Завдяки такому бар'єру я відчуваю, що маю рацію, і це відразу ж дає мені відчуття безпеки. Напевно, усі ми певною мірою так робимо, і тут немає нічого поганого. Звісно, за винятком того, що Ісус так не чинив. Він показав нам, що означає стати любов'ю,

коли свідомо провів свою останню вечерю з людиною, яка, як Він знав, зрадить Його, а потім добровільно помер смертю, призначеною для злочинців.

Ми робимо любов до людей набагато складнішою, ніж хотів Ісус. Щоразу, коли я намагаюся захиститися, висловлюючи комусь свою думку, Бог шепоче мені на вухо, звертаючись до мого серця. *Чому ти так боїшся? Кого ти намагаєшся вразити?* Невже я справді настільки непевнений у собі, що збираю навколо себе лише тих, хто зі мною погоджується? Навіть якщо хтось очевидно не має рації, чому я призначаю себе суддею й намагаюся наставити цю людину на шлях істинний? Зневажаючи чийось думку, ми не стаємо від цього розумнішими. Ми просто стаємо людьми, які нехтують іншими.

У Бога завжди був і залишається тільки один задум. Він хоче, щоб наші серця належали Йому. Він хоче, щоб ми любили людей, які перебувають із нами поруч, і так само любили тих, кого не підпускаємо до себе. Для цього Йому потрібно, щоб ми жили без страху. Нам більше не треба ховати свою вразливість за власними думками. Бог хоче, щоб ми натомість виплекали у своїх серцях любов, а потім гектарами вирощували її у світі. Від того, що ми робимо зі своєю здатністю любити, залежить, ким ми станемо. Той, хто стає любов'ю, не скидає людей із даху, замість цього він обережно спускає їх через покрівлю.

* * *

Коли я навчався в старших класах, мене одного разу запитали, чи я «знайомий з Ісусом». Мені здалося, що це жарт.

У відповідь я сказав: «Зрозуміло, що ні». Я досі з Ним не знайомий, і ніхто з моїх друзів також. Зважаючи на те, що я чув, дуже мало хто по цей бік неба справді зустрівся з Богом. Це вдалося Адаму та Єві, а також Йосипу з Марією. Мойсей познайомився з Богом на вершині гори. Пощастило кільком пастухам та мудрецам. Повний човен рибалок, пара злодіїв на вершині пагорба. Були й інші, але не так багато, як ви думаєте.

Натомість людей, які бачили Ісуса здалеку, було безліч. Він ходив тими самими вулицями, що й вони, приходив до них на свята. Він стояв перед місцевими правителями; кілька людей навіть бачили Його розіп'ятим на хресті. Напевно, усі ці люди могли б сказати, що знайомі з Ним, але в кращому разі вони лише бачили Його. Довгий час я дивився на Ісуса здалеку та вважав, що ми знайомі. Тієї самої помилки я припускаюся щоразу, коли уникаю людей, створених Богом за Його образом і подобою, тільки тому, що не розумію їх. Мій страх перед ними змушує мене дивитися на Ісуса здалеку. Ось що я зрозумів: якщо я справді хочу «познайомитися з Ісусом», то маю наблизитися до людей, яких Він створив. Причому до всіх, а не лише до деяких із них.

Бог, очевидно, міг усе зробити по-іншому, і тоді будь-яка людина мала б можливість справді особисто познайомитися з Ісусом. Протягом історії Він міг би особисто відвідувати всіпологові будинки, усі хатини та поля, де народжуються діти. Він міг би з'являтися на матчях Кубка світу та на концертах Тейлор Свіфт, а також на шкільних святах у початкових класах та на вуличних квіткових фестивалях. Але Він цього не робить — і, гадаю, зовсім не тому, що уникає нас. Думаю, що Його план від початку полягав у тому, щоб ми

зустрічалися з людьми, яких Він створив, і відчували при цьому, що зустрічаємося з Ним самим.

У цьому сенсі я знайомлюся з Ісусом особисто майже щодня. Безумовно, Бог хоче, щоб ми дізнавалися про Нього з Біблії. Але Він також хоче, щоб ми щоразу краще знайомилися з Ним, люблячи тих людей, з якими нам складно ладнати. Якщо я готовий любити тільки тих, хто добре ставиться до мене й поділяє мої погляди, а всіх інших уникаю, то з таким самим успіхом я міг би прочитати кожную другу сторінку в Біблії та вважати, що знаю, про що там ідеться.

Ісус сказав своїм друзям: якщо вони хочуть бути подібними до Нього, треба любити своїх ближніх, а також складних людей. Я стільки разів це чув, що мені просто хочеться погодитися з Ним і змінити тему. Але Йому цього не треба. Власне, я не пригадаю жодного разу, коли Він зібрав би своїх друзів і сказав їм: «Друзі, Я просто хочу, щоб ви зі Мною погодилися». Ісус бажає, щоб ми робили те, що Він сказав. А за Його словами, нам треба любити всіх і завжди.

Ісус сказав, щоб ми любили своїх ворогів. Я думав, що легко з цим упораюся, тому що «справжніх» ворогів у мене немає. Тобто я не тримаю зла ні на Північну Корею, ні на Китай, і, гадаю, вони на мене теж. Зрештою, я написав книжку, на обкладинці якої повітряні кульки. Хіба хтось може погано ставитися до мене? Гадаю, коли Ісус казав про ворогів, Він мав на увазі щось інше. Він хотів сказати, що ми маємо любити людей, яких не розуміємо. Тих, з ким не згодні, тих, хто докорінно помиляється з приводу найрізноманітніших речей. У моєму житті таких людей повно, і, готовий закласитися, у вашому теж. Відверто кажучи, іноді я й сам буваю такою людиною.

На мою думку, Бог іноді дозволяє кожному з нас заблукати в цьому житті. Він не втрачає нас (як я втратив свій ноутбук, коли обікрали мій фургон), а дозволяє на деякий час загубитися, якщо нам цього дуже хочеться. Водночас Бог не ображається й не позбавляє нас своєї любови, як, мабуть, вчинив би я, якби хтось ігнорував або покинув мене. Натомість Він із любов'ю переслідує нас. Не намагається знайти нас, тому що завжди знає, де ми. Він є *разом* із нами, коли ми знову знаходимо себе. Виходить, що в кожному з нас є трішки і від вівці, і від пастуха. Крім того, поки ми зайняті пошуком себе, Бог не вказує нам постійно, що робити, а делікатно нагадує, хто ми такі. Він продовжує переписувати наші життя, так само як я переписав свою книжку — у неочікуваний і прекрасний спосіб, знаючи, що нова версія завжди виходить кращою за попередню.

* * *

Як юрист я заробляю на життя, перемагаючи в суперечках, але нещодавно в мені щось змінилося. Я хочу бути, як Ісус. Я дійшов висновку: навіть якщо ми не помиляємося, це ще не означає, що маємо рацію. Розумієте, про що мені йдеться? Зі мною так буває, коли я маю правильні слова, але «неправильне» серце. На жаль, щойно я ставлю свою думку вище за думку складних людей, створених Богом, я перетворюю вино назад у воду. Я намагаюся чинити опір спокусі, яку темрява підсовує мені щодня, і не розмінювати доброту на правоту. Звичайно, доброта й правота необов'язково виключають одна одну, але бути добрим і мати рацію — велика різниця. Візьміть найсуперечливішу тему дня, і ви виявите

пристрасних прихильників будь-якої думки. Сумний факт полягає в тому, що, намагаючись наставити інших на шлях істинний, багато хто з нас сам збився з дороги. Суперечки не змінюють людей. Самої лишень доброти для цього теж замало. Тільки Ісус здатний змінювати людей, але нам важче побачити Його, якщо на перешкоді стоїть наша зарозумілість.

Раніше я думав, що про нас судитимуть за тим, яку суспільну діяльність провадимо, до якої церкви ходимо або з ким спілкуємося. А ось тепер я вважаю, що, можливо, про нас судитимуть за нашими думками та поглядами, а пам'ятатимуть нас тільки за нашу любов. Наслідуючи Ісуса, я дізнався, що єдиний спосіб по-справжньому пізнати самого себе — це зацікавитися тими людьми, яких ми уникаємо. Ісус підсумував цю думку в трьох простих концепціях, які здаються майже нездійсненними: любіть Бога, любіть своїх ближніх, любіть своїх ворогів.

Я хочу любити Бога ще сильніше. Дуже хочу. Хто не хотів би? Я також хочу любити своїх ближніх. Чом би й ні? Адже я живу поруч із ними. Багато в чому ми схожі. Але любити своїх ворогів? Звичайно, деякий час я можу їх терпіти. Я навіть можу кілька хвилин бути з ними ввічливим і люб'язним. Але *любити* їх? Аж ніяк!

Якщо говорити зовсім просто, то Ісус прийшов на землю й оголосив, що перетворить Божих ворогів на Його друзів. Він зробив це без зайвих хитромудрих слів, не вказував кістлявим пальцем на людей, яким трапилося в житті накоїти помилок. Він переконує нас любов'ю й робить це без страху чи сорому. Не підвищує голосу, щоб перекричати шум, що панує в нашому житті. За Нього говорить сила любови. У нас щодня є шанс чинити так само з іншими людьми.